

GENERALNY INSPEKTOR
OCHRONY DANYCH
OSOBOWYCH

DOLiS-033-23/14/TG/5890/15

Warszawa, dnia 27 stycznia 2015 r.

Pan

Piotr Zientarski

Senator

Rzeczypospolitej Polskiej

Przewodniczący Komisji Ustawodawczej

ul. Wiejska 6

00 - 902 Warszawa

Szanowny Panie Senatorze!

w związku ze skierowaniem do komisji senackiej, której Pan Senator przewodniczy, uchwalonego przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej projektu ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk senacki nr 808) Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych jest zobligowany wskazać, iż jeden z przepisów tego projektu ustawy, choć dotyczy bezpośrednio problematyki przetwarzania danych osobowych, nie został w toku prac legislacyjnych z nim skonsultowany, pomimo istnienia takiego obowiązku na podstawie art. 12 pkt 5 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 roku o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182, z późn. zm.). Co więcej – przepis ten budzi zasadnicze wątpliwości tak organu do spraw ochrony danych osobowych, jak i innych – zgłaszających w tej kwestii sygnały do GIODO – podmiotów.

Chodzi o art. 175 a §3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 roku – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 427, z późn. zm.), w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu ustawy z dnia 15 stycznia 2015 r. o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw, powoływanego dalej z zastosowaniem skrótu „projekt uchwalony przez Sejm”, zgodnie z którym: „Minister Sprawiedliwości, w ramach sprawowanego przez siebie nadzoru zewnętrznego nad sądami oraz w związku z uprawnieniem, o którym mowa w art. 114 §1, może zbierać i wykorzystywać niezbędne informacje zawierające dane osobowe, oraz przetwarzać je

w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1182 i 1662) także bez wiedzy i zgody osoby, której dane dotyczą. Dane, o których mowa w art. 27 ust. 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. o ochronie danych osobowych, mogą być zbierane i przetwarzane przez Ministra Sprawiedliwości wyłącznie, gdy jest to niezbędne ze względu na zakres lub charakter prowadzonego postępowania lub przeprowadzanych czynności”.

Już na wstępie zauważyć należy, że wyżej wskazanej regulacji nie było w przedłożeniu rządowym wniesionym do Laski Marszałkowskiej jako druk sejmowy nr 2680. Okoliczność ta ma istotne znaczenie jeśli zważyć, iż projekt ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw na etapie rządowych prac legislacyjnych pozostawał przedmiotem intensywnych konsultacji z organem do spraw ochrony danych osobowych, a ostateczna jego wersja stanowiła – akceptowany przez Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych – kompromis (pismo Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych do Pani Małgorzaty Hirszel – Sekretarz stałego komitetu Rady Ministrów z dnia 20 czerwca 2014 roku o sygn. DOLiS-033-23/14/47612). Organ do spraw ochrony danych osobowych miał zatem prawo oczekiwać, że do projektu nie zostaną wprowadzone istotne zmiany w zakresie zasad przetwarzania danych, a przynajmniej, iż w przypadku zgłaszania w tej kwestii propozycji przez posłów zostanie o tym fakcie poinformowany i poproszony o wyrażenie opinii. Tak się jednak – niestety – nie stało.

Sejmowa Podkomisja nadzwyczajna do rozpatrzenia rządowego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw (druk nr 2680) oraz senackiego projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych (druk nr 2544) wprowadziła do projektu ustawy o zmianie ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych oraz niektórych innych ustaw nowe brzmienie art. 175 a §3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych z własnej inicjatywy i bez konsultacji, co nie tylko skutkowało uniemożliwieniem Generalnemu Inspektorowi Ochrony Danych Osobowych realizacji jego zadania określonego w art. 12 pkt 5 ustawy o ochronie danych osobowych, lecz również przyjęciem przez Sejm Rzeczypospolitej Polskiej unormowania wadliwego.

Jeśli bowiem przyjrzeć się art. 175 a §3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu uchwalonego przez Sejm, to nadaje on

Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienie do zbierania i wykorzystywania niezbędnych informacji zawierających dane osobowe oraz przetwarzania ich w rozumieniu przepisów ustawy o ochronie danych osobowych

- I. w ramach sprawowanego przez tego Ministra nadzoru zewnętrznego nad sądami [podkr. autora];
- II. w związku z uprawnieniem, o którym mowa w art. 114 §1 [ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych – przyp. autora].

Ad. I. W pierwszej kolejności zauważyć wypada, że ustawa – Prawo o ustroju sądów powszechnych (również w brzmieniu nadanym przez projekt uchwalony przez Sejm) nie zna pojęcia „nadzoru zewnętrznego [Ministra Sprawiedliwości – przyp. autora] nad sądami”. W tym kontekście kompetencja Ministra Sprawiedliwości, o której mowa w art. 175 a §3 in principio ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu uchwalonego przez Sejm, jawi się jako właściwie „martwa” (nie wiadomo w jakich sytuacjach Minister Sprawiedliwości mógłby z niej skorzystać).

Jeśli zaś autorowi nowego brzmienia art. 175 a §3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych chodziło w tym przepisie o „zewnętrzny nadzór administracyjny”, o którym mowa w art. 9 a §2, art. 37 f i art. 37 g §1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, to organ do spraw ochrony danych osobowych czuje się w obowiązku przypomnieć, iż Trybunał Konstytucyjny wypowiedział się już negatywnie w przedmiocie dopuszczalności żądania przez Ministra Sprawiedliwości przedstawiania mu akt spraw sądowych dla celów realizacji zewnętrznego nadzoru administracyjnego nad sądami (wyrok Trybunału Konstytucyjnego z dnia 8 maja 2014 roku o Sygn. akt U 9/13 stwierdzający niezgodność z Konstytucją Rzeczypospolitej Polskiej części §20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 20 grudnia 2012 roku w sprawie nadzoru administracyjnego nad działalnością administracyjną sądów powszechnych – Dz. U. z 2013 r. poz. 69). Trybunał Konstytucyjny dostrzegł przy rozpoznawaniu tej sprawy wagę, podniesionego przez Prokuratora Generalnego, zarzutu naruszenia przez zakwestionowany przepis zasady podziału i równowagi władz oraz zasady odrębności władzy sądowniczej.

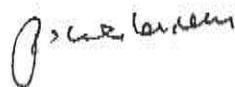
W świetle powyższego stanowiska Trybunału Konstytucyjnego przyznanie Ministrowi Sprawiedliwości uprawnienia przewidzianego w art. 175 a §3 in principio

ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu uchwalonego przez Sejm, wydaje się wysoce kontrowersyjne.

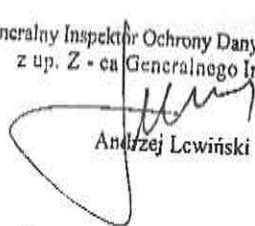
Ad. II. Przechodząc do drugiej części – kwestionowanego – art. 175 a §3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu uchwalonego przez Sejm, stwierdzić należy, że kompetencja Ministra Sprawiedliwości do żądania podjęcia przez rzecznika dyscyplinarnego czynności dyscyplinarnych wobec sędziego wynika wprost z art. 114 §1 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych. W projekcie uchwalonym przez Sejm (art. 1 pkt 35) uprawnienie to zostaje jeszcze wzmocnione prawem Ministra Sprawiedliwości do żądania akt spraw sądowych prowadzonych przez sędziego „dla wszechstronnego zbadania sprawy i dla ustalenia istnienia podstaw do realizacji przez Ministra Sprawiedliwości uprawnienia określonego w §1” (nowy art. 114 §1 a ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych).

Skoro upoważnienie Ministra Sprawiedliwości do podejmowania konkretnych działań w postępowaniu dyscyplinarnym zostało unormowane w ustawie – Prawo o ustroju sądów powszechnych, to zupełnie oczywistym jest prawo tego Ministra do przetwarzania danych w zakresie niezbędnym dla ich faktycznej realizacji. A zatem oddzielny przepis, w kształcie opisanym w pkt II., jest zbędny.

Biorąc pod uwagę zamieszczone wyżej rozważania Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych wnosi o usunięcie art. 175 a §3 ustawy – Prawo o ustroju sądów powszechnych, w brzmieniu nadanym przez art. 1 pkt 39 projektu uchwalonego przez Sejm, w trakcie prac – kierowanej przez Pana Senatora – Komisji Ustawodawczej.

~

Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych
z up. Z - ca Generalnego Inspektora

Andrzej Lcwiński